

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

UNIS „GINEX“ D.D. GORAŽDE

2021.

Broj:01-02-09-11-4-2892-7/21

Sarajevo, juli 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	6
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	7
1.	UVOD	7
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	10
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	10
6.1	BILANS USPJEHA	11
6.1.1	Prihodi	11
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	11
6.1.1.2	Finansijski prihodi	12
6.1.1.3	Ostali prihodi i dobiti	12
6.1.2	Rashodi	13
6.1.2.1	Poslovni rashodi	13
6.1.2.2	Finansijski rashodi	16
6.1.2.3	Ostali rashodi i gubici	16
6.1.2.4	Rashodi iz osnova promjene rač. politika i ispravki greški iz ranijih godina	16
6.1.3	Finansijski rezultat.....	16
6.2	BILANS STANJA.....	17
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	17
6.2.2	Tekuća sredstva.....	19
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	19
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	20
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	20
6.2.3	Kapital.....	21
6.2.4	Obaveze.....	22
6.2.4.1	Dugoročna rezervisanja	22
6.2.4.2	Kratkoročne obaveze	22
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	23
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	23
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	23
7.	NABAVKE	23
8.	SUDSKI SPOROVI.....	24
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	24
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	26
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine.....	27
	Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine.....	29
	Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine (direktna metoda).....	30
	Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine.....	31

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **UNIS „Ginex“ d.d. Goražde (u daljem tekstu: Društvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2021. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost opreme, alata, namještaja i transportnih sredstava umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Oprema, alat, namještaj i transportna sredstva iskazani su u iznosu od 39.383.400 KM. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni (tačka 6.2.1 Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima bavili smo se u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja, i ne dajemo posebno mišljenje o njima. Utvrdili smo da su sljedeća pitanja ključna pitanja revizije, koja treba objaviti u našem izvještaju:

Priznavanje prihoda

Društvo je na 31. 12. 2021. godine iskazalo poslovne prihode u iznosu od 50.021.449 KM. Oni predstavljaju prihode osnovne djelatnosti Društva, a to su prihodi od prodaje inicirajućih sredstava naoružanja. Računovodstvenim politikama Društva utvrđeno je da se prihodi priznaju kada je vjerovatno da će ekonomske koristi priticati u Društvo i kada se koristi mogu pouzdano izmjeriti. Usmjerali smo pažnju na ovo područje zbog činjenice da su prihodi važna mjera u procjeni uspješnosti poslovanja Društva.

Provjerili smo priznavanje prihoda i njihovo evidentiranje kroz testiranje prihoda na bazi uzorka. Cilj je bio uvjeriti se da li se prihodi priznaju u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja vezanim za priznavanje prihoda.

Naše revizijske procedure, između ostalih, uključivale su:

- Testiranje priznavanja prihoda u odgovarajućem periodu;
- Provjeru da li ima evidentiranih prihoda koji ne zadovoljavaju zahtjev za priznavanje;
- Procjenu potpunosti i tačnosti objava povezanih s prihodima, u skladu sa zahtjevima sadržanim u Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Na osnovu prikupljenih dokaza, smatramo da je priznavanje prihoda vršeno u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljam revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;

- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **UNIS „Ginex“ d.d. Goražde**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Društvo nije uspostavilo i osiguralo funkcionisanje Odjela interne revizije kao ključnog elementa internog nadzora kojim se osigurava sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja, u skladu sa zahtjevima Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 4. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ISSAI standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Troškovi posredničkih provizija koji su iskazani u iznosu od 234.132 KM odnose se na usluge posredovanja u izvozu koje Društvo plaća na osnovu zaključenih ugovora o posredovanju. Utvrđeno je da Društvo nema interni akt kojim bi se regulisale procedure angažovanja posrednika, što je imalo za posljedicu da posredničkim ugovorima nisu jasno definisane obaveze posrednika, da su se neki ugovori zaključivali znatno kasnije od ugovora sklopljenih sa krajnjim kupcima i da je Društvo imalo različit pristup ugovaranju odnosno različite iznose provizija za posredničke usluge, koje su se u revidiranoj godini kretale između 5 i 20% po zaključenom ugovoru (tačka 6.1.2.1 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 7. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Osigurati implementaciju donesenih internih akata kako bi se uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola.	4.
2.	Uspostaviti i osigurati funkcionisanje Odjela interne revizije u Društvu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.	Izveštaj o transfernim cijenama sačinjavati prije isteka roka za predaju poreznog bilansa kako bi se efekti transfernih cijena pravovremeno iskazali u poreznom bilansu.	6.1.1.1
4.	Donijeti interni akt kojim će se regulisati proces prodaje gotovih proizvoda putem posrednika, s ciljem zaštite interesa Društva.	6.1.2.1
5.	Internim aktom regulirati načine ugovaranja i dodjele sredstava za sponzorstva i utvrditi kriterije za odabir korisnika.	6.1.2.1
6.	Dodjeljivati donacije isključivo u skladu sa Zakonom o donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u FBiH.	6.1.2.3
7.	Na datum bilansa vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadle vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.	6.2.1
8.	Putem softverskog sistema uspostaviti podršku za utvrđivanje i praćenje ročne strukture zaliha kako bi se, na datum bilansa, mogla izvršiti procjena vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.	6.2.2.1
9.	Potrebno je izvršiti ispravku vrijednosti kratkoročnih potraživanja na teret rashoda, u skladu s MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti.	6.2.2.3

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Međunarodni računovodstveni standardi;
 - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
 - Zakon o privrednim društvima;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme u FBiH;
 - Zakon o porezu na dobit;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima,
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

UNIS „Ginex“ d.d. Goražde (u daljem tekstu Društvo) je osnovano 1952. godine i kroz dugogodišnje postojanje je prošlo kroz više organizacionih oblika, da bi statusnom promjenom JP POBJEDA d.d. Goražde dana 8. juna 1998. godine, Rješenjem broj: UF/I-1334/01, bilo upisano u sudski registar kod Kantonalnog suda u Goraždu pod nazivom: UNIS GINEX d.j.l. Goražde. Rješenjem istog suda broj: UF: I-30/02 od 11. aprila 2002. godine, MB: 1-165, je registrovano Dioničko društvo UNIS GINEX d.d. Goražde.

Osnovni kapital Društva iznosi 31.909.200 i 51,01% je u vlasništvu Vlade FBiH, a 48,99% je privatno vlasništvo dioničara i privatizacijskih fondova. Društvo ima ukupno 33 dioničara, od kojih su po visini uloga najveći: Federacija BiH (51,0116 %), Oković Halil 16,7983 %, Hubjer Sadeta 7,9432 %, „Okac“ d.o.o. Goražde 7,6881%, Pršeš Hamid 5,3878 % , ZIF Big-Investiciona grupa d.d Sarajevo 2,467 % i ostali manji dioničari pravna i fizička lica.

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja i promet hemikalija, pripalnih i inicirajućih sredstava, odnosno proizvodnja eksploziva koja se obavlja u vlastitom razvojnom centru i proizvodnim pogonima. U proizvodnim pogonima se proizvodi više od 300 vrsta inicijalnih kapisli i detonatora za civilnu i vojnu, pištoljsku, protuavionsku, artiljerijsku municiju i ručne bombe. Društvo, također posjeduje tehnologiju i proizvodne linije za proizvodnju i preradu svih vrsta inicijalnih eksploziva i raznih hemikalija.

Društvo je izvozno orijentisano. Oko 80% ukupne proizvodnje se izvozi u: Mađarsku, Tursku, Hrvatsku, Slovačku, Grčku, Njemačku, Maleziju, Makedoniju, SAD, Češku Republiku, Italiju, Egipat, Srbiju, Crnu Goru, Sloveniju, Španiju, Švicarsku, Ukrajinu, Čile, Izrael, Singapur, Austriju, Ujedinjene arapske emirate, Rumuniju, Ekvador, Veliku Britaniju, Belgiju.

Unutrašnja organizacija i način rada Društva utvrđeni su Pravilnikom o radu, koji je donesen u maju 2019. godine kojim je utvrđen način rada i rukovođenja kao i sistematizacija radnih mjesta sa opisom radnih mjesta. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 743 izvršilaca, a na 31. 12. 2021. godine je bilo 683 zaposlenih. Tokom 2021. godine u Društvo je primljeno 98 zaposlenika, a istovremeno za 49 zaposlenika je prestao radni odnos.

Sjedište Društva je u Goraždu, u Ulici Višegradska bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od novembra 2021. do juna 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Društva. Nakon izvršene revizije za 2021. godinu dato je ukupno devet preporuka.

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu koji je dostavljen nakon obavljene prethodne revizije, obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti u cilju njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U pismu rukovodstvu dato je šest preporuka, od kojih su četiri implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a za dvije preporuke nisu poduzete aktivnosti. Preporuke koju nisu implementirane, ponovit će se u okviru izvještaja.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno, da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, u skladu sa važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH¹, Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH² i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH³ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela⁴

Rukovodstvo Društva je odgovorno za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva utvrđena je Statutom koji je donijela Skupština 2017. godine, a detaljno je razrađena Pravilnikom o radu iz 2019. godine.

U cilju uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema unutrašnjih kontrola, Društvo je usvojilo određeni broj internih akata i procedura. Nakon obavljene prethodne revizije konstатовano je da Društvo nema Pravilnik o planiranju, Pravilnik o korištenju službenih vozila i Pravilnik o reprezentaciji. Također Društvo nije imalo interni akt za upravljanje rizikom, zbog čega nije izvršena procjena rizika ni za jedan proces poslovanja. Navedeno je konstатовano u pismu rukovodstvu i data je preporuka nakon čega je Društvo sačinilo navedene interne akte i procedure.

Društvo tokom 2021. godini nije imenovalo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁵ i članom 7. stav 1. Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁶. Nakon sačinjenog

¹ „Sl. novine FBiH“, broj 38/16

² „Sl. novine FBiH“, broj 6/17

³ „Sl. novine FBiH“, broj 75/16

⁴ COSO je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. On definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 38/16

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

Pisma rukovodstvu u kojem je data preporuka, Društvo je Odlukom od 13. 12. 2021. godine imenovalo koordinatora.

Na osnovu naprijed navedenog, konstatovali smo da je Društvo krajem 2021. godine poduzelo aktivnosti na donošenju nedostajućih internih akata, međutim, tokom cijele godine nije imalo uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola.

Preporuka:

- **osigurati implementaciju donesenih internih akata kako bi se uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola.**

Organi Društva

Organi upravljanja u Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Skupštinu Društva čine punomoćnici Vlade FBiH i malih dioničara. U 2021. godini članovi odbora za glasanje skupštine su bili: Almas Vranj – predsjednik, Elvira Tutić-Pršeš – članica i Senad Hurić – član. Skupština je u 2021. godini održala četiri sjednice (dvije redovne i dvije vanredne) na kojima su donesene odluke o usvajanju dopunjenog/izmijenjenog Izvještaja o poslovanju za 2020. godinu, izvještaja neovisnog revizora, izvještaja Odbora za reviziju i Izvještaja o radu Nadzornog odbora. Na sjednicama su donese i odluke o razrješenju i imenovanju Nadzornog odbora, odluka o rasporedu dobiti i isplati dividendi, i odluka o imenovanju vanjskog revizora.

Nadzorni odbor u 2021. godini činili su: Sedad Dedić – predsjednik ispred državnog kapitala, Alem Omerhodžić – član ispred državnog kapitala i Hamid Pršeš – član ispred dioničara. Članovi Nadzornog odbora ispred državnog kapitala imenovani su odlukom Vlade FBiH o davanju prethodne saglasnosti Skupštini Društva za imenovanje članova državnog kapitala od 30. 12. 2020. godine. Navedeni članovi su tokom cijele godine do ovog imenovanja obavljali funkciju vršioca dužnosti članova. Nadzorni odbor je u 2021. godini održao 12 sjednica (četiri redovne, pet vanrednih i tri konstituirajuće) na kojima su razmatrani i usvojeni: Plan poslovanja za 2021. godinu, Izvještaji o poslovanju za 2020. godinu, Izvještaj neovisnog revizora za 2020. godinu, Izvještaji o radu Odbora za reviziju, Izvještaji o provedenim postupcima javnih nabavki, Izvještaj centralne popisne komisije za 2020 godinu.

Upravu Društva u 2021. godini činili su: Munevera Fočo – direktorica, Admin Peštek – izvršni direktor za ekonomiku, marketing i komercijalne poslove i Hasan Tafro – izvršni direktor za proizvodnju koji su imenovani Odlukama Nadzornog odbora iz 2019. godine na mandatni period od četiri godine. Prethodnu saglasnost na imenovanje Uprave Društva Vlada FBiH dala je 27. 2. 2019. godine.

Odbor za reviziju su do 12. 7. 2021. godine činili: Zijo Brzina – predsjednik, Šerif Isović – član i Elma Badnjević – članica, a poslije tog datuma Amra Salihović – predsjednica, Ramiz Kikanović – član i Elma Badnjević – članica. Odbor za reviziju u 2021. godini održao je devet sjednica od kojih je jedna bila konstituirajuća. Na sjednicama su davane saglasnosti i donošene odluke o usvajanju finansijskih izvještaja Društva, odluke o raspodjeli dobiti, a raspravljano je i o pitanjima koja su delegirana od strane Nadzornog odbora.

Interna revizija

U skladu sa članom 86. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i subjekti od javnog interesa dužni su uspostaviti Odjel za internu reviziju. Također, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁷ interni revizori ovlašteni su vršiti sistematičan pregled i procjenu upravljanja rizikom i imaju obavezu procjenjivanja adekvatnost i efikasnost sistema finansijskog upravljanja i kontrole u smislu identifikacije rizika, ocjene rizika i upravljanja rizikom.

Revizijom je konstатовano da Društvo nema sistematizovan niti uspostavljen Odjel za internu reviziju. Imajući u vidu djelatnost kojom se Društvo bavi, broj zaposlenika i da se radi o subjektu od javnog interesa, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, potrebno je uspostaviti i osigurati funkcionisanje Odjela interne revizije. Odjel interne revizije obavezan je u svom radu pridržavati se

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 101/16

zakonskih propisa, pravila struke i kodeksa etike internih revizora, te internim nadzorom provjeravati jesu li poslovne transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima, da li postoji adekvatna računovodstvena dokumentacija te pružaju li finansijski izvještaji kompletne, pouzdane i vjerodostojne informacije o rezultatima finansijskih operacija i o finansijskim pozicijama.

Preporuka:

- *uspostaviti i osigurati funkcionisanje Odjela interne revizije u Društvu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Društvo je izradilo trogodišnji plan poslovanja Društva za period od 2021. – 2024. godine, koji do okončanja revizije nije usvojio Nadzorni odbor.

Plan poslovanja Društva za 2021. godinu donesen je u aprilu 2021. godine. Nadzorni odbor ga je usvojio 4. 5. 2021. godine. Plan sadrži kratak opis sadašnjeg stanja u Društvu, plan prodaje, plan proizvodnje, plan radne snage, finansijski plan, plan razvoja novih proizvoda, primjena novih tehnologija, nabavka i izrada novih stalnih sredstava, plan posjeta sajmovima, plan zaštite na radu i zaštite od požara, plan službe zaštite imovine, objekata i prostora, te plan zaštite okoliša.

Ukupni prihodi planirani su u iznosu od 38.754.524 KM, sa rastom od 4% u odnosu na 2020. godinu, a rashodi su planirani u iznosu od 32.026.471 KM i bilježe povećanje u visini od 1% u odnosu na ostvarene iz prethodne godine.

Planirani i ostvareni pokazatelji iz finansijskog plana dati su u tabeli:

KM

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2020. god.	Plan za 2021. god.	Ostvareno u 2021. god.	Indeks (5/4)x100	Indeks(5/3)x100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	37.231.412	38.754.524	54.539.432	140,73	146,48
II	Rashodi	31.675.203	32.026.471	42.005.100	131,15	132,61
III	Dobit prije poreza (I-II)	5.556.209	6.728.053	12.534.332	186,29	225,59

Izvještaj o radu za 2021. godinu Društvo je sačinilo u martu 2022. godine, a do okončanja revizije Nadzorni odbor ga nije razmatrao i usvojio.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2022. godine. Do okončanja revizije Nadzorni odbor, a ni Skupština Društva nisu razmatrali niti usvojili finansijske izvještaje za 2021. godinu.

Reviziju finansijskih izvještaja Društva za 2020. godinu radila je revizorska kuća „Revik“ d.o.o. Sarajevo i dato je pozitivno mišljenje, a za 2021. godinu još nije bila završena revizija.

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda u obračunskom periodu iskazana je kako slijedi:		KM
	1. 1. - 31. 12. 2021.	1. 1. - 31. 12. 2020.
PRIHODI	54.271.730	37.231.412
Poslovni prihodi	50.021.449	34.941.383
Prihodi od prodaje učinaka	49.829.506	34.486.101
Ostali poslovni prihodi	191.943	455.282
Finansijski prihodi	145.654	62.564
Ostali prihodi i dobici	3.971.831	2.076.549
Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti	112.365	150.916
Prihodi iz osnova promjena rač.politika i ispravki greški	20.431	0

Društvo najveći dio svojih prihoda ostvaruje iz prodaje svojih proizvoda na osnovu Pravilnika o načinu formiranja cijena proizvoda (roba) i usluga i odluka Uprave o cijenama. Računovodstvenim politikama Društva utvrđeno je da se prihodi priznaju u obračunskom razdoblju u kojem je pružena usluga, kada je vjerovatno da će ekonomske koristi priticati u Društvo i kada se koristi mogu pouzdano izmjeriti.

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 50.021.449 KM, a sastoje se od prihoda od prodaje učinaka na inostranom tržištu u iznosu od 39.884.285 KM, dok je na domaćem tržištu ostvareno 9.945.221 KM. U odnosu na prethodnu godinu poslovni prihodi povećani su za 15.080.066 KM ili 43,2%, što je rezultat povećanja cijena svim kupcima u rasponu od 15% do 40%, kako postojećim tako i novim kupcima i rast potražnje naročito na tržištu SAD-a i pojave novih kupaca u cijelom svijetu. Prihodi od prodaje na inostranom tržištu ostvaruju se po osnovu prodaje proizvoda (inicijalnih kapisli i ostalog proizvodnog arsenala) usklađenih potrebama kupaca na osnovu zaključenih ugovora, a realizacija ugovora je uglavnom sukcesivno po ispunjenju ugovornih odredbi. U 2021. godini Društvo je isporučivalo proizvode u 31 državu svijeta od čega su najveći kupci u SAD-u, Srbiji, Turskoj, Čehoslovačkoj, Rumuniji Poljskoj, Kanadi. Prodaja se realizuje na osnovu zaključenih ugovora, ispostavljenih narudžbi i zahtjeva kupaca. Najveći ostvareni prihodi u 2021. godini ostvaren je s kupcem Prvi partizan A.D. Srbija (13,8 %), Igman d.d. Konjic (11,6%), Pobjeda Technology d.d Goražde (6,1%), Shooters World L.L.C SAD (3,6%).

Cijene proizvodnog arsenala se formiraju na osnovu Pravilnika o načinu formiranja cijena proizvoda i usluga. Cjenovnikom je definisano da se formiranje prodajne cijene vrši slobodno prema uslovima tržišta na osnovu sačinjene kalkulacije cijene koštanja gotovih proizvoda. Cijena koštanja predstavlja zbir direktnih i indirektnih troškova proizvodnje gotovih proizvoda. Prodajna cijena utvrđuje se na nivou koji je tržišno prihvatljiv, u skladu sa uslovima ponude i potražnje na regionalnom i globalnom tržištu. U postupku formiranja prodajne cijene obavezno se uzima u obzir posljednja kalkulacija cijene koštanja. Prodajna cijena se određuje prije početka pregovora odnosno prije slanja ponude kupcu, odnosno zainteresiranoj strani. Tokom pregovora Društvo ne može prihvatiti prodajnu cijenu koja će biti niža od cijene koštanja. Prodajna cijena bi u pravilu trebala uključivati cijenu koštanja i prodajnu maržu sa terminom isporuke u skladištu Društva, neutovareno i neocarinjeno za izvoz.

Provedenom revizijom testirali smo ugovore sa većim kupcima u zemlji i inostranstvu i utvrdili smo da su ugovorima utvrđene količine isporuke, pojedinačne cijene, raspored i vrijeme isporuke, način plaćanja i kvalitet proizvoda. Ugovorima je utvrđeno da će Društvo na osnovu dostavljene narudžbe kupca pristupiti procesu proizvodnje, a kupac je dužan uplatiti 30 % avansa na početku proizvodnog procesa, a ostatak će biti plaćen deset dana prije otpreme na osnovu predračuna koji ispostavlja

Društvo. Uvidom u ugovore i ispostavljene fakture konstatovali smo da se poštuju odredbe sklopljenih ugovora u dijelu utvrđenih cijena, rokova i rasporeda isporuke i načina plaćanja.

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 191.943 KM i odnose se na prihode po osnovu obračunate amortizacije doniranih sredstava (91.689 KM), prihode od osiguravajućih kuća po osnovu naknade šteta (56.259 KM) i prihode od sufinansiranja za periodično sezonsko zapošljavanje i za zapošljavanje djece šehida i poginulih boraca od Službe za zapošljavanje Bosansko podrinjskog kantona (43.995 KM).

Transferne cijene

Društvo, putem vlasničkog udjela Vlade FBiH, ima povezan odnos sa šest pravnih lica u kojima Vlada FBiH također posjeduje vlasnički udio od 51%, a to su: Binas d.d. Bugojno, Igman d.d. Konjic, Zrak d.d. Sarajevo, TRZ d.d. Hadžići i Pretis d.d. Vogošća. Sa navedenim povezanim licima, Društvo je u 2021. godini ostvarilo transakcije prodaje, nabavke i davanja novčanih pozajmica. U skladu sa Zakonom o porezu na dobit FBiH⁸ i Pravilnikom o transfernim cijenama⁹, Društvo je bilo dužno sačiniti Izvještaj o transfernim cijenama za transakcije sa povezanim licima u svrhu identifikacije eventualnih transfernih cijena i njihovog uključivanja u porezni bilans, u smislu korekcije porezne osnovice. Sa dobavljačem PTA d.o.o. Sarajevo zaključen je ugovor o izradi Izvještaja o transfernim cijenama koji do okončanja revizije, a i roka za predaju poreznog bilansa, nije bio realizovan. Na dan predaje poreznog bilansa Društvo je iskazalo transferne cijene (i time uvećalo poreznu osnovicu) isključivo za iznos neobračunatih prihoda od 30.897 KM koji se odnose na kamate za date pozajmice. Naime, Društvo je u proteklom periodima dalo novčane pozajmice povezanim licima koje na 31. 12. 2021. godine imaju sljedeći ukupni saldo: TRZ d.d. Hadžići – 75.320 KM, Zrak d.d. Sarajevo – 81.318 KM, BINAS d.d. Bugojno – 900.000 KM, BNT TMIH d.d. Novi Travnik – 550.000 KM i Pretis d.d. Vogošća – 800.000 KM. Na ove pozajmice Društvo nije obračunavalo i potraživalo kamatu od povezanih lica, zbog čega je zbog pojave transfernih cijena korigovalo poreznu osnovicu, na osnovu internog obračuna, za iznos od 30.897 KM. Analizom transakcija prodaje gotovih proizvoda, na osnovu uzorka, utvrdili smo da je Društvo prilikom prodaje gotovih proizvoda povezanim licima zaračunalo niže cijene nego je to bio slučaj u nekontrolisanim transakcijama, odnosno prilikom prodaje nepovezanim pravnim licima, za najmanje 121.737 KM. Navedeni iznos, odnosno odstupanja od tržišnih cijena, nije evidentirano kroz porezni bilans, zbog čega je porezna osnovica manja za taj iznos, budući da Izvještaj o transfernim cijenama nije kompletiran do datuma predaje poreznog bilansa.

Preporuka:

- ***Izvještaj o transfernim cijenama sačinjavati prije isteka roka za predaju poreznog bilansa kako bi se efekti transfernih cijena pravovremeno iskazali u poreznom bilansu.***

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 145.654 KM i odnose se najvećim dijelom na pozitivne kursne razlike (99.074 KM) i prihode od kamata obveznica i ostalih kamata (42.634 KM).

6.1.1.3 Ostali prihodi i dobiti

Ostali prihodi i dobiti iskazani su u iznosu od 3.971.831 KM i odnose se na prihode od prodaje otpadnog materijala na ino i domaćem tržištu 3.966.137 KM i prihode od prodaje sirovina i materijala 5.565 KM.

⁸ Sl. novine FBiH, br. 15/20

⁹ Sl. novine FBiH, br. 67/16

6.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi od KM kako slijedi:

	KM	
	1. 1. - 31. 12. 2021.	1. 1. - 31. 12. 2020.
RASHODI	42.005.100	31.675.203
Poslovni rashodi:	39.548.868	30.304.209
Materijalni troškovi	13.195.960	8.492.990
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	18.941.791	15.537.252
Troškovi proizvodnih usluga	2.576.977	13.290.430
Amortizacija	2.377.406	2.143.173
Nematerijalni troškovi	1.226.134	103.649
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	1.230.600	981.528
Finansijski rashodi	39.850	68.502
Ostali rashodi i gubici	2.119.424	1.141.476
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti	8.825	0
Rashodi iz osnova promjena rač.politika i ispravki greški	288.133	161.016

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u visini od 39.548.868 KM, a čine ih: materijalni troškovi, troškovi plaća i ostalih ličnih primanja, troškovi proizvodnih usluga, amortizacija, nematerijalni troškovi i smanjenje vrijednosti zaliha učinaka.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u visini od 13.195.960 KM i odnose se na troškove sirovina i materijala (11.156.742 KM), utrošenu energiju i gorivo (971.104 KM), utrošene rezervne dijelove (136.572 KM), otpis sitnog inventara ambalaže i autoguma (103.693 KM) i odstupanje od cijena materijala i sitnog inventara (827.849 KM).

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 11.156.742 KM i odnosi se na utrošeni osnovni i pomoćni materijal koji se koristi za proizvodnju zaliha gotovih proizvoda. Trošak materijala evidentira se na mjesečnom nivou na osnovu izdatnica zaliha materijala i pomoćnog materijala u proizvodnji.

Utrošena energija i gorivo iskazana je u iznosu od 971.104 KM i odnosi se na trošak električne energije (896.739 KM), utrošeni ugalj i druga čvrsta goriva (33.833 KM) i utrošeno dizel gorivo (40.532 KM).

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih primanja iskazani su u iznosu od 18.941.791 KM, a njihova struktura je:

	KM
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	18.941.791
Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima	16.265.227
Troškovi ostalih primanja i naknada prava zaposlenih (topli obrok, prevoz, regres i drugo)	2.418.843
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	121.637
Troškovi naknada članovima odbora	78.543
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	57.541

Obračun plaća i naknada definisan je Pravilnikom o radu koji je stupio na snagu 30. 5 2019. godine i Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika za djelatnost proizvodnje i prerade metala u FBiH (u daljem tekstu: Kolektivni ugovor). Najniža neto satnica u Društvu utvrđena je u iznosu 3,50 KM prije oporezivanja. Ukupna neto plaća radnika prije oporezivanja, utvrđuje se kao zbir osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak ukoliko je on ostvaren i uvećane plaće za otežane uvjete rada, prekovremeni rad i noćni rad, te za rad na dan sedmičnog odmora, praznika ili nekog drugog dana

za koji je zakonom određeno da se ne radi. Pravilnikom o radu su utvrđeni koeficijenti u rasponu od 1 do 3,64, s tim da ukoliko neko od radnika koji ima i raspoređen je na radno mjesto sa visokom stručnom spremom po ocjeni Uprave zavrjeđuje veći koeficijent od maksimalnog koeficijenta, može mu se utvrditi veći koeficijent od 3,64.

Društvo vodi evidenciju o radnicima u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

Pored osnovne plaće, Pravilnikom o radu utvrđena su prava na povećanu plaću za prekovremeni rad, noćni rad, rad na dan sedmičnog odmora i rad u dane praznika, na osnovu kojih je i vršen obračun plaća u Društvu.

Plaća direktora Društva utvrđuje se na osnovu ugovora o radu koji se zaključuje sa Nadzornim odborom i predstavlja iznos od četiri prosječne plaće isplaćene u FBiH, uvećana za minuli rad. Za izvršne direktore plaća je utvrđena u iznosu od 3,4 prosječne plaće isplaćene u FBiH, uvećane za minuli rad.

Prosječna plaća ostvarena u društvu za 2021. godinu iznosila je 1.285 KM.

Izvršili smo reviziju plaća za januar i oktobar 2021. godine i nismo konstatovali odstupanja od kriterija postavljenih Zakonom o radu, Pravilnikom o radu Društva i Kolektivnim ugovorom za metalSKU industriju.

Topli obrok se, u skladu s Pravilnikom o radu, isplaćuje u visini od 1% od prosječne neto plaće isplaćene u FBiH po radnom danu, a prevoz se isplaćuje visini od od 50% vrijednosti vozne karte u javnom prijevozu za relaciju od sjedišta Društva do mjesta stanovanja zaposlenika, ako relacija iznosi više od tri kilometra od sjedišta Društva.

Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl. iskazani su u iznosu od 78.544 KM i odnose se na naknade za članove Nadzornog odbora u iznosu od 57.200 KM, naknade članovima Odbora za reviziju u iznosu od 17.619 KM i naknade članovima Skupštine u iznosu od 3.724 KM. Iznos mjesečne naknade predsjedniku Nadzornog odbora utvrđen je u visini od dvije prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca, dok članovima pripada taj iznos umanjen za 20%. Iznos mjesečne naknade predsjedniku Odbora za reviziju iznosi 25% od utvrđene mjesečne naknade koja je utvrđena za predsjednika Nadzornog odbora, dok članovima pripada isti iznos, umanjen za 20%.

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 2.576.977 KM, a najznačajniji se odnose na troškove transportnih usluga u iznosu od 1.410.272 KM, troškove ostalih usluga u iznos od 659.700 KM, troškove usluga održavanja u iznosu od 238.856 KM i troškove reklame i sponzorstva u iznosu od 247.577 KM.

U okviru troškova ostalih usluga iskazani su troškovi za usluge u prometu proizvoda i usluga u iznosu od 311.066 KM, a koji se odnose na troškove carinskog posredovanja (76.934 KM) i troškove posredničkih provizija (234.132 KM). Također u okviru ovih troškova iskazani su i troškovi ostalih nespomenutih usluga (289.315 KM) koji se najvećim dijelom odnose na periodični pregled i ispitivanje sredstava za rad, te uništavanje i zbrinjavanje opasnih materija.

Troškovi posredničkih provizija koji su iskazani u iznosu od 234.132 KM odnose se na usluge posredovanja u izvozu koje Društvo plaća na osnovu zaključenih ugovora o posredovanju. U 2021. godini zaključena su **četiri ugovora o posredovanju** sa sljedećim posrednicima: Hamermil d.o.o. Sarajevo, BHTC d.o.o. Sarajevo, Imber Enterprises LTD Velika Britanija i B.M.J. LTD (Overseas). Društvo vrši avansnu naplatu od krajnjeg kupca za izvršenu isporuku, a u svakom ugovoru navedeno je da se nakon izvršenog carinjenja robe za svaku parcijalnu isporuku izvezenih proizvoda Društvu ispostavlja faktura za izvršene usluge posredovanja u izvozu. Ugovorena cijena prema krajnjem kupcu, kojeg predstavlja posrednik u prodaji, predstavlja izlaznu cijenu Društva **uvećanu za troškove posredničke provizije**.

Proces zaključivanja ugovora s posrednicima počinje kada se posrednik Društvu obrati sa upitom za određeni proizvod. Nakon prihvatanja ponude Društva, sa nekim kupcima zaključuje se ugovor, a sa nekim postoje samo narudžbenice koje su osnova za isporuku. **Tek nakon zaključivanja ugovora ili**

slanja narudžbenice kupcu, zaključuje se ugovor sa posrednikom. U ugovorima sa posrednicima navodi se da su oni angažovani radi „posredovanja u realizaciji ugovora sa krajnjim kupcem“. **Posebno ističemo da se ugovori sa određenim posrednicima zaključuju i do 8. mjeseci nakon zaključivanja ugovora/narudžbenice sa krajnjim kupcima.**

Također je konstatovano da su dva posrednika imala punomoć od krajnjih kupaca, a dva nisu. U Dopisima koje nam je Društvo dostavilo 20. 6. 2022. i 5. 7. 2022. godine navedeno je da se od krajnjeg korisnika (kupca) ne traži saglasnost za usluge posredovanja. Društvo od posrednika jedino zahtjeva dokumentaciju kojom dokazuje da posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnosti prometa naoružanja i vojne opreme izdatog od strane nadležnog državnog organa države u kojoj se nalazi sjedište posredničke firme.

Društvo nema interni akt kojim bi se regulisale procedure angažovanja posrednika, odnosno kumulativne aktivnosti koje će osigurati uspješnu realizaciju ugovorenih poslova kao i aktivnosti koje će definisati nastanak posrednikovog prava i momenat priznavanja obaveze i troška posredničke provizije.

Na osnovu naprijed navedenog, utvrđeno je da Društvo nema interni akt kojim bi se regulisale procedure angažovanja posrednika, što je imalo za posljedicu da posredničkim ugovorima nisu jasno definisane obaveze posrednika, da su se neki ugovori zaključivali znatno kasnije od ugovora sklopljenih sa krajnjim kupcima i da je Društvo imalo različit pristup ugovaranju odnosno različite iznose provizija za posredničke usluge, koje su se u revidiranoj godini kretale između 5 i 20% po zaključenom ugovoru.

Preporuka:

- **donijeti interni akt kojim će se regulisati proces prodaje gotovih proizvoda putem posrednika, s ciljem zaštite interesa Društva.**

U okviru troškova reklame i sponzorstva iskazani su troškovi koji se odnose na sponzorisanje sportskih kolektiva i udruženja u svrhu promocije i reklamiranja Društva, od kojih su najznačajniji ugovori zaključeni sa: FK Goražde (100.000), OK Goražde (25.000 KM), ŽRK Goražde (20.000 KM), MRK Goražde (20.000 KM), Konjički klub „Jedinstvo“ Bihać (17.550 KM), Košarkaškim savezom BiH (10.000 KM) i NK Kolina (7.000 KM). **Međutim, Društvo nema interni akt koji reguliše pitanje načina odobravanja sponzorstva, odnosno kriterija za odabir korisnika, način ugovaranja ovih usluga i visinu sredstava po pojedinom ugovoru.**

Preporuka:

- **internim aktom regulirati načine ugovaranja i dodjele sredstava za sponzorstva i utvrditi kriterije za odabir korisnika.**

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 2.377.406 KM. Obračun se vrši putem vremenske amortizacije, linearnom metodom za svako sredstvo pojedinačno, u skladu sa Nomenklaturom stalnih sredstava sa amortizacijskim stopama i vijekom trajanja.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 1.226.134 KM, a najznačajniji se odnose na troškove poreza i naknada u iznosu od 372.467 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 258.653 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 169.328 KM, troškove premija osiguranja u iznosu od 157.521 KM i troškove reprezentacije u iznosu od 156.668 KM.

U okviru troškova poreza i naknada, najznačajniji iznos od 262.173 KM se odnosi na posebnu vodnu naknadu, u skladu sa Zakonom o vodama FBiH.

U okviru troškova neproizvodnih usluga, troškovi se najvećim dijelom odnose na usluge policijske pratnje opasnih materija, usluge prevoda, ovjera fotokopija, dezinfekcije objekata, kao i na usluge

izrade određenih studija poput izvještaja o transfernim cijenama, izrada faze šema termotehničkih postrojenja i sl.

6.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 39.850 KM i odnose se na negativne kursne razlike proistekle iz deviznog plaćanja obaveza.

6.1.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 2.119.424 KM i odnose se na gubitke od prodaje materijala u iznosu od 1.547.063 KM, gubitke od otuđenja stalnih sredstava u iznosu od 527.755 KM, na izdatke za kulturne i sportske namjene u iznosu od 44.604 KM, kao i na ostale nespomenute rashode u iznosu 2 KM.

Na poziciji gubitaka od prodaje materijala, iskazani iznos od 1.547.063 KM odnosi se na trošak nabavne vrijednosti prodatog škarta materijala iskorištenog u proizvodnji, pri čemu je priznat odnosni prihod u iznosu od 3.966.137 KM.

Na poziciji gubitaka od otuđenja stalnih sredstava, iskazani iznos od 527.755 KM odnosi se na rashodovane građevinske objekte i opremu na osnovu Odluke o usvajanju Izvještaja Centralne popisne komisije o popisu imovine i obaveza. Rashodovani građevinski objekti i oprema su na osnovu Izvještaja komisije za popis stalnih sredstava ocijenjeni kao neupotrebljivi, te je donesena Odluka o njihovom rashodovanju.

Društvo je na poziciji izdataka za kulturne i sportske namjene (date donacije) na 31. 12. 2021. godine iskazalo iznos od 44.604 KM. Navedena sredstva su data sportskim kolektivima u Gradu Goražde, kao i Gradu Goražde za uređenje hortikulture na gradskom groblju i Ministarstvu za boračka pitanja BPK za pomoć ugroženim kategorijama boračke populacije. **U skladu sa Zakonom o donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u FBiH¹⁰ donacije se mogu dodjeljivati samo iz dobiti i takve donacije mogu biti dodijeljene samo za potrebe u oblasti sporta, kulture, socijalne pomoći i humanitarne svrhe. Također, ovim Zakonom je definisano da Nadzorni odbor u svakoj fiskalnoj godini, na osnovu dobiti koja je prikazana u revizorskom finansijskom izvještaju pripremljenom u skladu sa važećim zakonima, odlučuje o iznosu koji će se izdvojiti za donacije u toj fiskalnoj godini. Međutim, provedenom revizijom smo konstatovali da su donacije davane iz redovnog poslovanja, na teret rashoda tekućeg perioda, a ne iz ostvarene dobiti na osnovu Odluke o raspodjeli dobiti što nije u skladu sa naprijed navedenim Zakonom.**

Preporuka:

- ***dodjeljivati donacije isključivo u skladu sa Zakonom o donacijama preduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u FBiH.***

6.1.2.4 Rashodi iz osnova promjene rač. politika i ispravki greški iz ranijih godina

Rashodi iz osnova ispravki grešaka iz ranijih godina iskazani su u iznosu od 288.133 KM i odnose se na rashode koji se odnose na ranije godine, a koji su proistekli najvećim dijelom iz sudskih presuda iz 2021. godine vezanih za naknadu razlika plaća ili naknade štete zbog nesreća izazvanih na radnom mjestu.

6.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u finansijskim izvještajima za 2021. godinu iskazalo pozitivan finansijski rezultat – neto dobit od 11.070.328 KM, dok je prethodne godine dobit iznosila 5.032.147 KM. Povećanje dobiti

¹⁰ Sl. novine FBiH, br. 13/03

rezultat je najvećim dijelom povećanja prihoda od prodaje učinaka u odnosu na prethodnu godinu za 15.343.405 KM i dobitaka od prodaje materijala 1.899.057 KM.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava na datum bilansa iskazana je u tabeli:

KM

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	28.780.693	27.725.153
Nematerijalna sredstva	31.586	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	27.777.127	26.293.099
Avansi za postrojenja i opremu	351.146	565.082
Biološka sredstva	211	211
Dugoročni finansijski plasmani	620.623	866.761

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 31.586 KM, a odnose se na računarske programe koji se koriste u Društvu. Amortizacija se obračunava po stopi od 20%.

Struktura i promjene na **nekretninama, postrojenjima i opremi** daju se u tabeli:

KM

Opis	Zemljišta	Građevinski Objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pog. i kancel. namještaj	Transp. sredstva	Mat. sredstva u pripremi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	9
1 Nabavna vrijednost na 1. 1. 2021.	2.164.802	20.962.537	25.913.880	3.325.024	984.396	2.687.412	56.038.051
Direktna povećanja u 2021.						4.389.189	4.389.189
Prenos sa pripreme		1.580.302	2.048.830	69.418	35.217	(3.733.767)	0
Otuđenje rashodovanje		(2.474.311)	(218.050)	(14.256)	(2.977)		(2.709.594)
Ostalo	0	0	0	0	0	0	0
na dan 31. 12. 2021.	2.164.802	20.068.528	27.744.660	3.380.186	1.016.635	3.342.834	57.717.645
2 Akumulirana amortizacija na 1. 1. 2021.		11.381.655	14.882.602	2.875.291	605.404	0	29.744.952
Amortizacija za 2021.		343.283	1.537.952	406.976	89.194		2.377.405
Otuđenje rashodovanje	0	(1.959.021)	(207.487)	(13.687)	(1.644)		(2.181.839)
Ostalo	0	0	0	0	0	0	0
na 31. 12. 2021.	0	9.765.917	16.213.067	3.268.580	692.954	0	29.940.518
3 Neto knjigovod. Vrijednost							
na 1. 1. 2021.	2.164.802	9.580.882	11.031.278	449.733	378.992	2.687.412	26.293.099
na 31. 12. 2021.	2.164.802	10.302.611	11.531.593	111.606	323.681	3.342.834	27.777.127

Građevinsko zemljište iskazano u iznosu od 2.164.802 KM odnosi se na zemljište na kojem su izgrađene poslovni objekti Društva.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu nabavne vrijednosti od 20.068.528 KM, a čine ih upravni i administrativni objekti (1.451.200 KM), proizvodni i prateći objekti (13.893.150 KM), skladišta, silosi, sušnice i hladnjače (1.294.490 KM), putevi, mostovi, garaže i parkirališta (224.609 KM) i ostali objekti (3.205.079 KM). Povećanje u iznosu od 1.580.302 KM najvećim dijelom odnosi se na aktiviranje objekata po zapisnicima komisije za kolaudaciju u iznosu od 1.266.344 KM, sanacija i dogradnja vanjske hidrantne mreže 78.158 KM, objekta pumpne stanice 37.512 KM. Umanjenje u iznosu od 2.474.311 KM nabavne vrijednosti, ispravke vrijednosti 1.959.021 KM i sadašnje vrijednosti 515.290 KM odnosi se na rashodovanje objekata koji su nisu u funkciji i za koje nema mogućnosti popravke što je utvrđeno popisom.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 11.531.592 KM i čine ih postrojenja za proizvodnju, preradu i obradu, uredska oprema, laboratorijska oprema, oprema za grijanje i protivpožarnu zaštitu. Povećanje u iznosu od 2.048.830 KM najvećim dijelom odnosi se na nabavku jednovretenog automata Rais (425.741 KM), nabavku planetarnog mješača za vlažnu inicijalnu smješu (257.420 KM), opreme za trafo stanicu 212.444 KM, sušnice marke Votsch 193.725 KM i termografskog sistema 127.507 KM.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 3.342.834 KM i odnose se najvećim dijelom na investicione projekte započete u prethodnim godinama za čiju realizaciju nisu okončani radovi i nabavku opreme za koju nisu sačinjeni zapisnici komisije o tehničkom prijemu i stavljanju sredstava u upotrebu.

Dugoročni finansijski plasmani iskazani u iznosu od 620.623 KM i odnose se na obveznice za naknadu ratne štete koje je u 2009. godine izdalo Federalno ministarstvo finansija. Društvo je odabralo poslovni model držanja obveznica do njihovog dospelja, a gotovinski tokovi će se sastojati od kamate i glavnice. Izabrani model vrednovanja ovih finansijskih instrumenata je amortizaciona vrijednost.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa, po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije“, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda.

U tabeli je pregled procijenjenog vijeka upotrebe i stope otpisa karakterističnih sredstava:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Građevinski objekti	26 -100	1 - 3,8
Oprema	6,66 – 20	5 - 15

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Vrijednost stalnih sredstava u poslovnim knjigama Društva iskazana je u neto iznosu od 27.777.127 KM. Društvo u dosadašnjem periodu nije na datum bilansa, vršilo ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, iako je računovodstvenim politikama Društva utvrđena obaveza procjene nadoknadive vrijednosti sredstava. Prema MRS-u - 36 - Umanjenje vrijednosti sredstava, na kraju svakog izvještajnog perioda subjekt treba ocijeniti postoji li bilo kakav pokazatelj da je vrijednost nekog sredstva umanjena. Ako takav pokazatelj postoji, subjekt treba da procijeni nadoknadi iznos za takvo sredstvo. Za ovo je data preporuka u Pismu menadžmentu nakon čega je Društvo angažovalo vještaka koji je izvršio procjenu zemljišta i objekata na iznos od 13.485.000 KM što je više od knjigovodstvene vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata za 1.017.587 KM. Navedena procjena upućuje na to da za zemljište i građevinske objekte nije došlo do umanjenja vrijednosti sredstava.

Društvo nije izvršilo procjenu vrijednosti opreme, alata i kancelarijskog namještaja i transportnih sredstava, sadašnje vrijednosti od 11.860.003 KM, do datuma sačinjavanja finansijskih izvještaja shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH u članu 28. definisano je da su subjekti od javnog interesa obavezni, u situacijama kada to zahtijevaju MRS/MSFI, izvršiti procjenu vrijednosti ukupne imovine i kapitala sa stanjem na dan kada završava poslovna godina, te izvještaj o izvršenoj procjeni učiniti javno dostupnim. Procjena vrijednosti ima za cilj utvrditi knjigovodstvenu, tržišnu, nadoknadivu, sadašnju, fer, zamjensku, likvidacionu i/ili poslovnu vrijednost pravnih lica, odnosno imovine, obaveza i kapitala, a na osnovu vjerodostojne dokumentacije, fizičke sposobnosti predmeta procjene i budućih novčanih primitaka i izdataka, u skladu sa pravilima struke. Također, Društvo je trebalo, u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 51, preispitati ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe imovine barem jednom na kraju svake finansijske godine.

Navedeno ima značajnost jer Društvo raspolaže opremom značajne vrijednosti koja je davno nabavljena i na kojoj su potrebna redovna značajna ulaganja s ciljem održavanja korisnog vijeka upotrebe. Budući da Društvo na kraju obračunskog perioda nije izvršilo ocjenu da li postoji bilo kakav pokazatelj da je vrijednost opreme, alata i namještaja i transportnih sredstava kojima raspolaže

umanjena, ne možemo potvrditi da je knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 11.860.003 KM realna, te se ona može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i Standarda. Za ovo je data preporuka u Pismu menadžmentu, ali aktivnosti nisu poduzete prije sačinjavanja finansijskih izvještaja.

Vlasništvo nad nekretninama

Društvo za najveći dio nekretnina raspolaže dokazima o vlasništvu, s tim da na pojedinim ZK izvadcima još uvijek nije izvršena izmjena vlasnika iz prethodnika Društva - JP Pobjeda d.d. Goražde u UNIS „GINEX“ d.d. Goražde.

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih lica.

Preporuka:

- *na datum bilansa vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.*

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
ZALIHE	14.995.783	13.067.643
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	10.271.070	7.342.158
Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge	3.157.951	3.592.862
Gotovi proizvodi	1.139.758	1.935.447
Roba	18.480	27.305
Dati avansi	408.524	169.871

U knjigovodstvenim evidencijama na 31. 12. 2021. godine iskazane su zalihe materijala, rezervnih dijelova, alata i sitnog inventara u iznosu od 10.271.070 KM. Koeficijent obrta zaliha sirovina, materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara iskazan je u iznosu od 5,68 uz vrijeme vezivanja navedenih zaliha od 64 dana, što je karakteristično za proizvodnu djelatnost kojom se Društvo bavi. Povećanje ukupne vrijednosti navedenih zaliha, u odnosu na prethodnu godinu, rezultat je povećanog obima proizvodnje kao i kretanja cijena na tržištu sirovina koje se koriste u proizvodnji. Društvo ne vodi ročnu strukturu zaliha, niti je u tekućoj i prethodnim godinama vršilo procjenu njihovog nadoknadivog iznosa, što je prvenstveno rezultat nepostojećeg softverskog praćenja obračuna proizvodnje. Zbog navedenog Društvo nije u mogućnosti izvršiti procjenu neto nadoknadive vrijednosti zaliha, u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.

Mjerenje troška zaliha gotovih proizvoda u Društvu vrši se metodom standardnog troška, u skladu sa tačkom 21. MRS-a 2 – Zalihe, te se one vode po planskim cijenama na osnovu Odluke o planskim cijenama koštanja gotovih proizvoda koji su planirani da se proizvode u toku 2021. godine koju je donijela Uprava Društva 5. 1. 2021. godine. Na kraju svakog mjeseca vrši se prenos sa proizvodnje u toku na gotove proizvode proizvedenih i prodatih proizvoda po planskim cijenama. Dva puta godišnje (po polugodišnjem i završnom računu) vrši se obračun stvarnih troškova proizvodnje i sačinjava se obračun proizvodnje svođenjem zaliha gotovih proizvoda na stvarnu cijenu koštanja preko odstupanja od planske cijene koštanja.

Konačna promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda je na kraju obračunskog perioda svedena na stvarne troškove, knjiženjem odstupanja od planske cijene koštanja, te je konačna promjena vrijednosti zaliha evidentirana kao negativno odstupanje od planskih cijena gotovih proizvoda u iznosu

od 66.822 KM. Navedeno ukazuje na to da je stvarna cijena koštanja zaliha gotovih proizvoda bila veća od planirane. Na osnovu izračunatog odstupanja, Društvo za svaku narednu godinu donosi odluku o planskim cijenama koštanja gotovih proizvoda koja će se primjenjivati u toj godini.

Preporuka:

- **putem softverskog sistema uspostaviti podršku za utvrđivanje i praćenje ročne strukture zaliha kako bi se, na datum bilansa, mogla izvršiti procjena vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.**

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:	KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.228.600	23.403.507
Transakcijski računi – domaća valuta	10.701.460	6.684.698
Transakcijski računi – strana valuta	18.666.235	15.218.100
Izdvojena novčana sredstva	360.000	0
Blagajna	905	709
Oročena novčana sredstva	1.500.000	1.500.000

Društvo ima otvoren glavni transakcijski račun kod Privredne banke d.d. Sarajevo, a pored toga ima otvorene račune kod NLB Tuzlanske banke d.d. Tuzla, Raifeissen banke d.d. Sarajevo, Razvojne banke FBiH, BBI banke d.d. Sarajevo, Turkish Ziraat banke d.d. Sarajevo, Union banke d.d. Sarajevo, ASA banke d.d. Sarajevo i Sberbank d.d. Sarajevo. Pored toga, Društvo kod Raiffeisen banke d.d. Sarajevo, NLB Tuzlanske banke d.d. Tuzla, BBI banke d.d. Sarajevo, Union banke d.d. Sarajevo, Turkish Ziraat banke d.d. Sarajevo ima otvoren devizni račun za eure, kod BBI banke d.d. Sarajevo, ASA banke d.d. Sarajevo i Turkish Ziraat banke d.d. Sarajevo devizni račun za američke dolare, a kod BBI banke d.d. Sarajevo devizni račun za švicarske franke.

Izdvojena novčana sredstva iskazana su u iznosu od 360.000 KM i odnose se na bankovnu garanciju izdatu od Turkish Ziraat banke d.d. Sarajevo.

Oročena novčana sredstva iskazana su u iznosu od 1.500.000 KM i odnose se na oročena sredstva kod Privredne banke d.d. Sarajevo na period od 12 mjeseci uz fiksnu godišnju kamatnu stopu u iznosu od 1,05%.

Odlukom od 27. 2. 2017. godine utvrđen je blagajnički maksimum i uslovi i način plaćanja gotovim novcem za blagajnu Društvu. Visina blagajničkog maksimuma u Društvu iznosi 3.000 KM. Navedenim iznosom se popunjava glavna blagajna, a sve isplate se dokumentuju vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama koje se evidentiraju i čuvaju u rokovima utvrđenim zakonskim propisima.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:	KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	9.581.672	7.057.757
Kratkoročna potraživanja	8.962.856	6.793.442
Potraživanja od kupaca u zemlji	4.591.061	3.068.330
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	3.317.612	3.307.491
Druga kratkoročna potraživanja	1.054.183	417.621
Potraživanja za PDV	553.479	204.732
Aktivna vremenska razgraničenja-AVR	65.337	59.583

Struktura potraživanja od kupaca data je u sljedećoj tabeli:	KM	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Potraživanja od kupaca	7.908.673	5.876.645
Potraživanja od kupaca u zemlji	5.269.490	3.746.759
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji)	(678.429)	(678.429)
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	3.816.788	3.307.491
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu)	(499.176)	(499.176)

Potraživanja od kupaca iskazana su u neto iznosu od 7.908.673 KM, dok je ispravka potraživanja iskazana u iznosu od 1.177.605 KM za koji iznos je izvršena korekcija rezultata poslovanja, na teret rashoda. Društvo jednom godišnje vrši ispravku vrijednosti potraživanja starijih od 365 dana na teret rashoda u skladu sa Računovodstvenim politikama. U 2021. godini nije izvršena ispravka vrijednosti potraživanja iako je Zapisnikom popisne komisije predložena ispravka vrijednosti za potraživanja starija od godine dana u iznosu od 170.365 KM.

U strukturi potraživanja od kupaca iskazana su i potraživanja od povezanih pravnih lica u iznosu od 2.472.013 KM koja se najvećim dijelom odnose na date pozajmice 2.325.320 KM i to sljedećim povezanim preduzećima: Pretis d.d. Vogošća (800.000 KM), Binas d.d. Bugojno (900.000 KM), Tvornica mašina i hidraulike d.d. Novi Travnik (550.000 KM) i Tehnički remontni zavod d.d. Hadžići (75.320 KM).

Ročna struktura potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu prikazana je u sljedećoj tabeli:

Naziv	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 60 do 90 dana	Od 90 do 365 dana	Preko 365 dana	Ukupno
Potraživanja od kupaca	4.946.357	525.561	216.613	1.702.018	518.124	7.908.673

Uvidom u ročnu strukturu, potraživanja starija od godinu dana najvećim dijelom se odnose na potraživanja od povezanih pravnih lica (170.365) kao i na potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu gdje je ugovorena naplata potraživanja 30 % avansno, a ostatak 21 dan od dana isporuke.

Popisna komisija prilikom popisa potraživanja, izvršila je procjenu očekivanih kreditnih gubitaka i predložila ispravku na teret rashoda potraživanja od povezanih pravnih lica u iznosu od 170.365 KM u skladu s MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti. Međutim Nadzorni odbor prilikom usvajanja Izvještaja o popisu nije odobrio navedenu ispravku pozivajući se na to da se radi o povezanim pravnim licima.

Preporuka:

- **potrebno je izvršiti ispravku vrijednosti kratkoročnih potraživanja na teret rashoda, u skladu s MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti.**

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:	KM	
	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
KAPITAL	75.516.044	65.441.282
Dionički kapital	31.909.200	31.909.200
Statutarne i druge rezerve	31.638.171	28.499.935
Neraspoređena dobit prethodnih godina	898.345	-
Neraspoređena dobit izvještajne godine	11.070.328	5.032.147

Osnovni upisani kapital u poslovnim knjigama Društva iskazan je u iznosu od 31.909.200 KM i podijeljen na 159.546 običnih dionica pojedinačne vrijednosti 200 KM.

Vlasnička struktura upisanog kapitala je:

1. Vlada FBiH - državni kapital **51,0116 %** (ili 16.277.393 KM)
2. Ostali dioničari i privatizacijski fondovi **48,9884 %** (ili 15.631.807 KM) od kojih najznačajnije učešće imaju: Oković Halil 16,7983 %, „Okac“ d.o.o. Goražde 7,6881%, Hubjer Sadeta 7,9432 %, Pršeš

Hamid 5,3878 % , ZIF Big-Investiciona grupa d.d Sarajevo 2,467 % i ostali manji dioničari pravna i fizička lica.

Uvidom u aktuelni Izvod iz sudskog registra konstatovali smo da je vrijednost upisanog kapitala jednaka vrijednosti osnovnog kapitala iskazanog u finansijskim izvještajima Društva.

Statutarne i druge rezerve iskazane su 31.638.171 KM i u odnosu na prošlu godinu veće su za 3.138.235 KM. Po osnovu Odluke o raspodjeli dobiti za 2020. godinu koju je Skupština Društva donijela 12. 7. 2021. godine, ostvarena dobit za 2020. godinu u iznosu od 5.032.147 KM raspoređena na sljedeći način: fond rezervi 3.138.235 KM; za isplatu dividendi dioničarima 995.567 KM i neraspoređena dobit iz ranijih godina (zadržana dobit) 898.345 KM.

6.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze kako slijedi:

	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	9.070.704	5.812.778
Dugoročna rezervisanja	1.202.608	946.886
Kratkoročne obaveze	7.755.658	4.753.068
Kratkoročne finansijske obaveze	0	49.736
Obaveze iz poslovanja	4.779.006	3.029.000
Obaveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih	2.163.319	1.512.174
Druge obaveze	12.819	9.167
Obaveze za PDV	476	365
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	128.913	152.626
Obaveze za porez na dobit	671.125	0
Pasivna vremenska razgraničenja	112.438	112.824

6.2.4.1 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja u finansijskim izvještajima iskazana su u iznosu od 1.202.608 KM i odnose se na odložene prihode od doniranih sredstava dobivenih od Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije u iznosu od 888.049 KM, Bosansko-podrinjskog kantona u iznosu od 52.059 KM i Federalnog fonda za zaštitu okoliša u iznosu od 262.500 KM.

U 2021. godini Društvu su doznačena sredstva u iznosu od 347.410 KM od Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije za sufinansiranje projekta nabavke opreme za proizvodnju. Društvo je apliciralo na javni poziv i dostavilo svu potrebnu dokumentaciju na osnovu čega su sredstva doznačena 25. 1. 2021. godine. Na osnovu Ugovora o realizaciji dodijeljenih grant sredstava, Društvo je bilo u obavezi da najkasnije šest mjeseci nakon primitka, opravda primljena sredstva. Na osnovu zapisnika komisije ispred Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije od 21. 9. 2021. godine, konstatovano je da je Društvo zaključilo ugovor o nabavci opreme za koju su data grant sredstva i da je izvršilo svoju obavezu prema dobavljaču, ali da oprema i dalje nije isporučena i instalirana. Navedena oprema nije zaprimljena ni do kraja poslovne godine, što se može pripisati poremećenim lancima opskrbe na svjetskim tržištima.

6.2.4.2 Kratkoročne obaveze

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 4.779.006 KM i odnose se na obaveze za primljene avanse u iznosu od 2.333.846 KM, obaveze prema dobavljačima u inostranstvu u iznosu od 1.718.086 KM i obaveze prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 727.074 KM.

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih iskazane su u iznosu od 2.163.319 KM. Njihova struktura je sljedeća: obaveze prema zaposlenim za plaće i naknade (1.180.345 KM), obaveze za doprinose (763.297 KM), obaveze za topli obrok (138.153 KM) i obaveze za porez i

posebne dažbine na plaće (81.524 KM) a odnose se na obračunatu plaću za mjesec decembar 2021. godine.

Obaveze za poreze i druge dažbine iskazane su u iznosu od 128.913 KM, od čega se najznačajnije odnose na dodatne doprinose na teret poslodavca u iznosu od 68.742 KM, obavezu za naknadu za korištenje šuma u iznosu od 27.136 KM i obavezu za posebnu vodnu naknadu u iznosu od 17.820 KM

6.2.5 Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija u finansijskim izvještajima iskazana je u iznosu od 1.082.796 KM, a odnosi se na izdate garancije kod poslovnih banaka radi osiguranja naplate indirektnih poreza koje je Uprava za indirektno oporezivanja ovlaštena naplaćivati u skladu sa Zakonom o carinskoj politici BiH¹¹. Garancije su izdate kod Privredne banke d.d. Sarajevo u iznosu od 660.000 KM i Ziraat bank d.d Sarajevo u iznosu od 422.796 KM.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su neto novčani primici od 57.716.862 KM i neto novčane isplate od 49.951.663 KM, što za rezultat ima pozitivan novčani tok u iznosu od 7.765.199 KM. Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2021. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljane su u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i člana 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

7. NABAVKE

Postupci nabavke u Društvu, do kraja 2021. godine, uređivani su Pravilnikom o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova (u daljem tekstu: Pravilnik) iz 2006. godine i Procedurom za nabavku (u daljem tekstu: Procedura) iz 2020. godine. Navedenim Pravilnikom propisano je da se nabavka vrši kroz postupak upućivanja zahtjeva za dostavljanje ponuda prema minimalno tri ponuđača ukoliko je vrijednost nabavke veća od 3.000 KM. Za nabavke manje od 3.000 KM provodi se direktni sporazum sa jednim dobavljačem. Pravilnikom je također definisano da za nabavke stalnih sredstava čija je vrijednost veća od 30.000 KM, saglasnost mora dati i Nadzorni odbor Društva.

Procedura propisuje način provođenja nabavke proizvoda/usluga, kao i postupak izbora dobavljača od kojih će se planirana nabavka vršiti. Procedurom je propisan tok postupka, vrste nabavki (planska, tekuća i hitna), te interni postupci i obrasci koji prate nabavke. Zbog specifičnosti poslovanja Društva, nabavke se baziraju na zaključenim prodajnim ugovorima i provode se nakon obezbjeđivanja svih propisanih uslova za realizaciju ugovora.

Društvo ne primjenjuje Zakon o javnim nabavkama pozivajući se na industrijski i komercijalni karakter djelatnosti u kojoj posluje, u skladu sa odredbama člana 4. stav 1. i člana 5. Zakona o javnim nabavkama (u daljem tekstu: Zakon). Navedeni članovi propisuju da je ugovorni odnosno sektorski

¹¹ „Sl. glasnik BiH“ br.57/04, 51/06,93/08,54/10 i 76/11)

organ pravno lice koje je osnovano za određenu svrhu s ciljem zadovoljavanja potreba od općeg interesa, a koje nema industrijski ili komercijalni karakter. Također, Društvo ne obavlja nijednu djelatnost navedenu u članovima od 78. do 83. Zakona o javnim nabavkama, te se zbog toga ne tretira kao ugovorni organ po članu 4. Zakona o javnim nabavkama.

Društvo je nakon obavljene predrevizije uputilo Dopis Agenciji za javne nabavke sa upitom da li je u svom poslovanju obavezno primjenjivati Zakon o javnim nabavkama pozivajući se na to da je profitno orijentisano, ima komercijalni odnosno industrijski karakter, samostalno nastupa na svjetskom tržištu i prodajne cijene proizvoda se formiraju na osnovu odnosa ponude i potražnje na svjetskom tržištu. Agencija za javne nabavke je Dopisom od 23. 12. 2021. godine dala odgovor na postavljeni upit u kojem se poziva na član 4. Zakona koji definiše tri „kategorije“ ugovornih tijela i da je potrebno da sama institucija odnosno organizacija vodi računa o tome da li potpada pod definiciju ugovornog tijela, te shodno tome primjenjuju Zakon i postupke koji su njim propisane.

Izvršen je uvid u dio dokumentacije za izvršene nabavke sa sljedećim dobavljačima:

- u zemlji: **Kemokop d.o.o. Tuzla** (zbrinjavanje opasnog otpada u iznosu od 179.781 KM), **Markan d.o.o. Goražde** (izvođenje građevinskih radova na sanaciji objekata u iznosu od 49.143 KM), **Elsatrade d.o.o. Sarajevo** (alati u iznosu od 3.341 KM), **Minaco d.o.o. Gradačac** (potrošni alat i materijal u iznosu od 2.849 KM), **CPA d.o.o. Tojšići** (ambalaža u iznosu od 2.814 KM), **Alma-Ras d.o.o. Olovo** (odjeća za radnike u iznosu od 2.168 KM), **Cargo Trans d.o.o. Banovići** (ugalj u iznosu od 1.846 KM) i **Iris Print d.o.o. Novo Goražde** (etikete za ambalažu u iznosu od 1.564 KM).
- dobavljačima u inostranstvu: **Metalimex a.s. Češka republika** (nabavka materijala u iznosu od 349.093 KM) i **Sevojno a.d. Sevojno** (nabavka materijala u iznosu od 347.005 KM).

Prema prezentiranoj dokumentaciji, u dijelu provjere poštivanja donesene procedure i provođenja postupka nabavki utvrđeno je da je Društvo u potpunosti postupilo u skladu s Pravilnikom i Procedurom.

8. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima nadležne službe, protiv Društva se vode sudski sporovi u ukupnom iznosu od 86.791 KM i odnose se najvećim dijelom na tužbe iz radnih odnosa i naknade nematerijalne štete. Za dva postupka u iznosu od 20.791 KM izjavljena je revizija protiv presude kantonalnog suda, a za dvije tužbe u ukupnom iznosu od 66.000 KM radi se o postupcima koji su započeti u 2021. godini i isti su u fazi pripremi ročišta. Društvo nije na ime sudskih sporova izvršilo procjenu očekivanih ishoda pokrenutih sporova shodno odredbama MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, pozivajući se na to da će po osnovu izjavljenih revizija dobiti u svoju korist izrečene presude, a za postupke koji su pokrenuti u 2021. godini očekuju pozitivan ishod.

Društvo je, prema prezentiranim podacima na dan 31.12.2021. godine, pokrenulo tri sudska postupka uglavnom po osnovu raskida ugovora i naknade štete u iznosu od 109.699 KM.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 6. 7. 2022. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, uz određenu dokumentaciju.

Obrazloženja su data za ocjenu umanjenja vrijednosti opreme, alata, namještaja i transportnih sredstava, uspostavljenje odjela interne revizije, usvajanje godišnjih finansijskih izvještaja i Izvještaja o poslovanju, sačinjavanje izvještaja o transfernim cijenama, implementaciju donesenih internih akata, donacije i sponzorstva, praćenje ročne strukture zaliha i ispravku kratkoročnih potraživanja na teret rashoda.

Priloženu dokumentaciju i obrazloženje koje se odnosi na usvajanje godišnjih finansijskih izvještaja i izvještaja o poslovanju od strane organa upravljanja prihvatili smo i inkorporirali u konačan Izvještaj.

Ostale komentare Društvo je prihvatilo i nije osporavalo, i uz komentar je dostavilo dodatnu dokumentaciju kojom potvrđuje stepen realizacije date kvalifikacije i preporuka koje se odnose na:

- ocjenu umanjenja vrijednosti opreme, alata, namještaja i transportnih sredstava u skladu s odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine odredbama i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Naime, dostavljena je Odluka o formiranju komisije od 24. 5. 2022. godine čiji je zadatak da popiše, izvrši procjenu i odredi period trajanja opreme, te da to bude podloga za angažovanje ovlaštenih procjenitelja vrijednosti opreme;
- formiranje Odjela interne revizije. Dostavljeni su certifikati za sticanje zvanja ovlašteni interni revizor za 3 zaposlenika, a u toku je izmjena Statuta i sistematizacije radnih mjesta kojom će se formirati Odjel interne revizije;
- Izvještaj o transfernim cijenama dostavljen je 3. 6. 2022. godine, a izmjene Poreznog bilansa Društvo će dostaviti do 30. 9. 2022. godine;
- Sponzorstva i donacije. Društvo je pokrenulo aktivnosti na donošenju internih akata o dodjeli sredstava kojim će se regulisati način ugovaranja i dodjele sredstava za sponzorstva i donacije.

Za ostale date preporuke, koje se odnose na izradu Izvještaja o transfernim cijenama prije sačinjavanja poreznog bilansa, uspostavljanja softverskog sistema kojim će se pratiti ročna struktura zaliha i ispravke vrijednosti kratkoročnih potraživanja, Društvo je u Komentaru konstatovalo da su opravdane i da će ih provesti u što skorijem periodu.

Napominjemo da je Društvo nakon što je dostavljen Nacrt Izvještaja, dostavilo revizorskom timu dodatnu dokumentaciju za posredničke usluge, što je inkorporirano u tački 6.1.2.1 i navedeno u odjeljku - Isticanje pitanja. Navedeno nema uticaja na dato mišljenje, ali je istaknuto kako bi se usmjerila pažnja korisnika finansijskih izvještaja.

Koordinatorica rada u Sektoru
za finansijsku reviziju javnih preduzeća

Mia Buljubašić

Tim
za reviziju

Belma Mušinić – voditeljica tima

Mirza Šrndić – član tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine			
Naziv pravnog lica: UNIS „GINEX“ d.d. Goražde			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	50.021.449	34.941.383
1	Prihodi od prodaje robe	0	0
2	Prihodi od prodaje učinaka	49.829.506	34.486.101
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	191.943	455.282
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	39.548.868	30.304.209
1	Nabavna vrijednost prodane robe	0	0
2	Materijalni troškovi	13.195.960	8.492.990
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	18.941.791	15.537.252
4	Troškovi proizvodnih usluga	16.265.227	13.290.430
5	Amortizacija	2.540.479	2.143.173
6	Troškovi rezervisanja	136.085	103.649
7	Nematerijalni troškovi	2.576.977	1.973.481
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	2.377.406	2.273.150
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	10.472.581	4.637.174
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	0	0
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	145.654	62.564
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	0
2	Prihodi od kamata	42.634	52.347
3	Pozitivne kursne razlike	99.074	2.681
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali finansijski prihodi	3.946	7.536
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	39.850	68.502
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	168	832
3	Negativne kursne razlike	39.180	67.670
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	502	0
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	105.804	0
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	0	5.938
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	10.578.385	4.631.236
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	0	0
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	3.971.831	2.076.549
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	129	2.144
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	3.971.702	2.072.645
6	Viškovi	0	0
7	Naplaćena otpisana potraživanja	0	1.760
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	0	0
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	2.119.424	1.141.476
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	527.755	4.293
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	1.547.063	971.776
6	Manjkovi	0	0
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	0	3.169
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	44.606	162.238
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	1.852.407	935.073
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	0	0
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	112.365	150.916
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	103.540	150.916
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	0	0
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	20.431	0
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	288.133	161.016
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	12.266.630	5.556.209
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	0	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi perioda	1.196.302	524.062
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	0	0
3**	Odloženi porezni prihodi perioda	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) > 0	11.070.328	5.032.147
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) < 0	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	11.070.328	5.032.147
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	11.070.328	5.032.147
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	0	0
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	0	0
	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	0	0
XXIII	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	11.070.328	5.032.147
XXIV	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	0	0
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	11.070.328	5.032.147
	a) vlasnicima matice	5.645.867	2.566.395
	b) vlasnicima manjinskih interesa	5.424.461	2.465.752
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	11.070.328	5.032.147
	a) vlasnicima matice	5.645.867	2.566.395
	b) vlasnicima manjinskih interesa	5.424.461	2.465.752
	Zarada po dionici:	0	0
	a) obična		
	b) razdijeljena		
	Prosječan broj zaposlenih:	729	650
	- na bazi sati rada		
	- na bazi stanja krajem mjeseca	664	599

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 25. 2. 2022. godine.

**Direktorica
Munevera Fočo**

Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine					
Naziv pravnog lica: UNIS „GINEX“ d.d. Goražde					
1	Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
2	3	4	5	6	
A K T I V A					
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)	69.601.325	40.820.632	28.780.693	27.725.153
1	Nematerijalna sredstva	34.896	3.310	31.586	0
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	68.376.778	40.248.505	28.128.273	26.858.181
3	Investicione nekretnine	0	0		0
4	Biološka sredstva	211	0	211	211
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	0	0	0	0
6	Dugoročni finansijski plasmani	1.189.440	568.817	620.623	866.761
7	Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0
8	Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	56.992.934	1.186.879	55.806.055	43.528.907
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	14.995.783	0	14.995.783	13.067.643
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	41.997.151	1.186.879	40.810.272	30.461.264
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	126.594.259	42.007.511	84.586.748	71.254.060
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	0	0	0	0
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	126.594.259	42.007.511	84.586.748	71.254.060
Pozicija		Iznos tekuće godine		Iznos prethodne godine	
P A S I V A					
	A) KAPITAL (od 1 do 10)	75.516.044		65.441.282	
1	Osnovni kapital	31.909.200		31.909.200	
2	Upisani neplaćeni kapital	0		0	
3	Emisiona premija	0		0	
4	Rezerve	31.638.171		28.499.935	
5	Revalorizacione rezerve	0		0	
6	Nerealizovani dobiti	0		0	
7	Nerealizovani gubici	0		0	
8	Neraspoređena dobit	11.968.673		5.032.147	
9	Gubitak do visine kapitala	0		0	
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli	0		0	
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA	1.202.608		946.886	
	C) DUGOROČNE OBAVEZE	0		0	
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0		0	
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)	7.755.658		4.753.068	
1	Kratkoročne finansijske obaveze	0		49.736	
2	Obaveze iz poslovanja	4.779.006		3.029.000	
3	Obaveze iz specifičnih poslova	0		0	
4	Obaveze po osnovu plaća, nak. i ostalih primanja zaposlenih	2.163.319		1.512.174	
5	Druge obaveze	12.819		9.167	
6	Obaveze za PDV	476		365	
7	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	128.913		152.626	
8	Obaveze za porez na dobit	671.125		0	
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	112.438		112.824	
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0		0	
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)	84.586.748		71.254.060	
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva	0		0	
	UKUPNO PASIVA (I+II)	84.586.748		71.254.060	

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 25. 2. 2022. godine.

Direktorica
Munevera Fočo

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine (direktna metoda)			
Naziv pravnog lica: UNIS „GINEX“ d.d. Goražde			
	Opis	IZNOS	
		Tekuća godina	Prethodna godina
		0	0
	A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	0	0
I.	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	57.313.280	40.899.582
1	Prilivi od kupaca i primljeni avansi	55.564.842	39.550.088
2	Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	391.405	111.692
3	Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti	1.357.033	1.237.802
II.	Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	43.262.738	30.064.017
1	Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	21.300.280	12.555.679
2	Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	18.328.473	15.133.626
3	Odlivi iz osnova plaćenih kamata	168	818
4	Odlivi iz osnova poreza i drugih dažbina	548.361	428.637
5	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	3.085.456	1.945.257
III	Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	14.050.542	10.835.565
IV	Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	0	0
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI	0	0
I.	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	403.582	462.397
II.	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	6.639.189	2.242.665
III.	Neto prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	0	0
IV.	Neto odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	6.235.607	1.780.268
	C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
I.	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	0	0
1	Priliv iz osnova povećanja osnovnog kapitala	0	0
2	Priliv iz osnova dugoročnih kredita	0	0
3	Priliv iz osnova kratkoročnih kredita	0	0
4	Priliv iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	0	0
II.	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	49.736	80.732
1	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	0	0
2	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	0	0
3	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	49.736	80.732
4	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	0	0
5	Odlivi iz osnova isplaćenih dividendi	0	0
6	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	0	0
III.	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	0	0
IV.	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	49.736	80.732
D.	UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	57.716.862	41.361.979
E.	UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	49.951.663	32.387.414
F.	NETO PRILIVI GOTOVINE	7.765.199	8.974.565
G.	NETO ODLIVI GOTOVINE	0	0
H.	Gotovina na početku izvještajnog perioda	23.403.507	14.493.931
I.	Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	99.074	2.681
J.	Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	39.180	67.670
K.	Gotovina na kraju izvještajnog perioda (H + F + G + I + J)	31.228.600	23.403.507

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 25. 2. 2022. godine.

Direktorica
Munevera Fočo

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine
Naziv pravnog lica: UNIS „GINEX“ d.d. Goražde

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3+5+7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2018. god.	31.909.200			0		0		23.404.413
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2018, odnosno 1. 1. 2019. god. (1 ± 2 ± 3)	31.909.200	0	0	23.404.413	5.095.522	60.409.135	0	60.409.135
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Kursne razlike nastale prevod. fin. izvještaja u dr. valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	5.032.147	5.032.147	0	5.032.147
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	5.095.522	-5.095.522		0	
10. Objavljene dividende i dr. oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Emisija dioničkog kap. i dr. oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala			0	0	0	0	0	
12. Stanje na 31. 12. 2019. godine, odnosno 1. 1. 2020. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	31.909.200	0	0	28.499.935	5.032.147	65.441.282	0	65.441.282
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019, odnosno 1. 1. 2020. god. (12 ± 13 ± 14)	31.909.200	0	0	28.499.935	5.032.147	65.441.282	0	65.441.282
16. Efekti reval. materijala i nemat. sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealiz. dobiti/gubici po osnovu fin. sredstava rasp. za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevod. fin. izvještaja u dr. valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	11.070.328	11.070.328	0	11.070.328
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	3.138.236	-3.138.236	0	0	0
21. Objavljene dividende i dr. oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	995.566	995.566	0	995.566
22. Emisija dioničkog kap. i dr. oblici poveć. ili smanj. osnovnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Stanje na 31. 12. 2020. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	31.909.200	0	0	31.638.171	11.968.673	75.516.044	0	75.516.044

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 25. 2. 2022. godine.

**Direktorica
Munevera Fočo**